

Sygn. akt I ACa 225/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Radomski (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Popek
Sędzia:	SO del. Ewa Bazelan
Protokolant	Sekretarz sądowy Magdalena Szymaniak

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2015 roku w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu z dnia 23 grudnia 2014 roku, sygnatura akt I C 404/14

I. oddala apelację;

II. zasadza od Towarzystwa (...) S.A.

w W. na rzecz powódki M. S. kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

I ACa 225/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Zamościu zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. S. kwotę 60.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 22 grudnia 2012r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.467 zł tytułem kosztów procesu. Dalej idące żądanie powódki sąd oddalił, a kosztami należnymi Skarbowi Państwa w kwocie 2.500 zł sąd obciążył pozwanego.

Za podstawę rozstrzygnięcia sąd przyjął następujące ustalenia i wnioski :

W dniu W dniu 21 marca 1999r. w S. gminie G. w województwie (...) miał miejsce wypadek komunikacyjny. R. W., kierujący samochodem osobowym marki F. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności w trakcie manewru wyprzedzania, zjechał na lewy pas ruchu i

doprowadził do czołowego zderzenia z jadącym z przeciwka samochodem marki O. (...). W wyniku tego zdarzenia pasażerka samochodu O. (...) – E. P. (matka powódki) poniosła śmierć na miejscu.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w T.z dnia 21 września 1999r. wydanym w sprawie o sygn. akt (...)sprawca wypadku został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat tytułem próby.

Pismem z dnia 21 grudnia 2012r. pozwany ubezpieczyciel odmówił powódce wypłaty zadośćuczynienia.

Powódka M. S. w dacie wypadku miała 17 lat. Mieszkała z rodzicami i uczyła się w prywatnym liceum zawodowym; była to nauka odpłatna. M. S. była najmłodsza z dzieci małżonków P.. Dwie starsze siostry były już zamężne, miały własne rodziny i zamieszkiwały poza domem rodzinnym, podobnie jak dwaj starsi bracia. Po około trzech miesiącach od śmierci E. P., mąż zmarłej – a ojciec M. S. – wyprowadził się z domu i zerwał kontakty z córką. Przestał się nią interesować, niełożył na jej utrzymanie. Wówczas opiekę nad M. S. przejęła starsza z sióstr – A. P., która przeprowadziła się wraz z mężem i dziećmi do domu rodzinnego. Siostra powódki wyjeżdżała jednak (wraz z małżonkiem) za granicę w celach zarobkowych. Poza rodzeństwem nie miała żadnej rodziny. Powódka musiała zarabiać na własne utrzymanie – już w pierwsze wakacje po śmierci matki wyjechała za granicę do pracy. Jedynym jej źródłem utrzymania była renta rodzinna pobierana w kwocie 500 zł miesięcznie. Ojciec nie pomagał jej finansowo.

Mimo traumatycznych przeżyć i trudności finansowych powódka nie przerwała nauki; ukończyła liceum w terminie i rozpoczęła studia. Wyszła za mąż w wieku 20 lat. Z tego związku ma dwie córki.

Ojciec powódki ożenił się powtórnie i obecnie zamieszkuje poza rodzinną miejscowością. Nie utrzymuje z córką zażyłych kontaktów, a jego „nowa” żona nie akceptuje powódki i jej rodzeństwa.

W świetle powyższych faktów sąd uznał powództwo M. S. oparte na art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. za zasadne. Sąd powołując się na stosowne orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych stwierdził, że więź rodzinna jest dobrem osobistym, a jego naruszenie uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. w sytuacji, gdy śmierć członka rodziny nastąpiła na skutek deliktu (wypadku komunikacyjnego), który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r.

Określając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał więc na względzie to, że na rozmiar krzywdy M. S. miało wpływ nie tylko samo dramatyczne doznanie związane bezpośrednio ze śmiercią matki i wstrząs psychiczny wywołany jej gwałtowną stratą, ale również poczucie osamotnienia i pustki, bezradność, utrata poczucia bezpieczeństwa na skutek nieoczekiwanej straty w zasadzie obojga rodziców. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy zdaniem sądu jednoznacznie wskazywał, że powódka bardzo przeżyła niespodziewane zerwanie więzi z matką. Mając na uwadze powyższe okoliczności sąd pierwszej instancji uznał, że odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wynikłą na skutek śmierci matki, będzie dla powódki kwota 60.000 zł. Dalej idące żądanie sąd oddalił jako niezasadne. Odsetki od kwoty zadośćuczynienia sąd zasądził od dnia 22 grudnia 2012 r. następnego dnia po wydaniu przez pozwanego ubezpieczyciela decyzji o odmowie wypłaty zadośćuczynienia.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2014, poz. 1025 ze zm.).

Wyrok sądu pierwszej instancji w części orzekającej o odsetkach od zadośćuczynienia zaskarżył pozwany. W apelacji z dnia 9 lutego 2015 r. zarzucił naruszenie art. 481 § 1 kc i art. 817 § 1 kc przez zasądzenie odsetek od dnia 22 grudnia 2012 r. w sytuacji gdy zadośćuczynienie jest świadczeniem charakterze ocennym i odsetki winny biec od daty wyrokowania. Ponadto zrzucił naruszenie art. 233 § 1 kpc w zw z art. 316 § 1 kpc przez ich niezastosowanie i w konsekwencji niezasądzenie odsetek od daty wyrokowania mimo, że sąd ocenia stan sprawy wg chwili orzekania.

Wskazując na powyższe domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w pkt I-ym przez zmianę daty od której powodowi należą się odsetki - na dzień wyrokowania zamiast daty 22 grudnia 2012 r. Wnosił również o zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja nie jest zasadna.

Stan faktyczny ustalony przez sąd pierwszej instancji jest prawidłowy i dokonane ustalenia sąd odwoławczy przyjmuje za własne. Uzasadnienie sądu pierwszej instancji jest wyczerpujące, zawiera rozważania co do wszystkich problemów prawnych i odnosi się do wszystkich istotnych w sprawie faktów.

Apelacja pozwanego dotyczy kwestii odsetek od zasądzonego zadośćuczynienia. W zależności od okoliczności możliwym jest zasądzanie odsetek od kwoty pieniężnej zasądzonej z tytułu zadośćuczynienia od daty wyrokowania lub od innej daty np. od wezwania dłużnika do wykonania zobowiązania – art. 455 k.c. Takie możliwości przewiduje również orzecznictwo Sądu Najwyższego (powołane również w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku). Zasądzenie odsetek od daty wyrokowania winno mieć miejsce w sytuacji gdy zobowiązany nie uchyła się co do zasady od obowiązku zapłaty zadośćuczynienia, a opóźnienie w zapłacie wynika z podejmowanych przez niego usprawiedliwionych czynności zmierzających do ustalenia zasadności żądania i wysokości zadośćuczynienia. Natomiast gdy zobowiązany kwestionuje co do zasady słuszność żądania zadośćuczynienia, zwłaszcza w sytuacji gdy przepisy prawa i orzecznictwo za słusznością takiego żądania przemawiają to brak jest podstaw aby przyjmować inny termin spełnienia tego świadczenia niż wynikający z art. 455 kc z wszelkimi wynikającymi z tego konsekwencjami.

W tej sprawie pozwany ubezpieczyciel wbrew ugruntowanemu orzecznictwu odmawiał zapłaty zadośćuczynienia, a tym samym narażał się na konsekwencję wynikającą z art 481 kc. Dlatego też zasądzenie odsetek od daty wskazanej w zaskarżonym wyroku jest jak najbardziej zasadne. Jakkolwiek zgodzić się należy ze skarżącym, że zadośćuczynienie jest świadczeniem charakterze ocennym to jednak wyrok uwzględniający powództwo o zadośćuczynienie nie jest wyrokiem konstytutywnym i data od której należą się odsetki zależy od okoliczności o których wyżej była mowa.

Reasumując należy stwierdzić, że wyrok sądu pierwszej instancji jest prawidłowy, a apelacja pozwanego jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny w Lublinie na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz art. 385 kpc orzekł jak w wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw z związku z § 6 pkt 5 i § 12 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.).